

FILMOVÉ LISTY

OD 16.00 SE V PODKROVÍ
KULTURNÍHO KLUBU REDUTA
USKUTEČNÍ PROJEKCE
DOKUMENTÁRNÍCH
FILMŮ O MEZINÁRODNÍM
DOBROVOLNICTVÍ

PROJEKCE JE SOUČÁSTÍ
DOPROVODNÉHO PROGRAMU
VÝSTAVY CESTA SVĚTEM, CESTA
ŽIVOTEM ANEB ROZVOJOVÉ
ZEMĚ OČIMA DOBROVOLNÍKŮ

V REDUTĚ 2 BUDE
OD 20.00 PREZENTOVÁN
ČESKÝ PŘEKLAD KNIHY
DAVIDA BORDWELLA
A KRISTIN THOMPSON
UMĚNÍ FILMU (FILM ART),
KTERÝ K VYDÁNÍ PŘIPRAVUJE
NAKLADATELSTVÍ AMU

PŘÍTOMNI BUDOU:
ŘEDITEL NAKLADATELSTVÍ
ZDENĚK HOLÝ,
ODBORNÝ REDAKTOR
RADOMÍR KOKEŠ
A PŘEKLADATELKA
PETRA DOMINKOVÁ

WORKSHOP
KARLA CUDLÍNA
NAVŠTÍVÍ VÝZNAMNÝ
MORAVSKO-NIZOZEMSKÝ
FOTOGRAF VOJTĚCH
DUKÁT, KTERÝ ZDE BUDE
TAKÉ PREZENTOVAT SVOJI
TVORBU

VÝROČNÍ CENY AČFK 2011

Asociace českých filmových klubů uděluje na Letní filmové škole své Výroční ceny už po jedenácté. Cenou pro naše hosty je plastika „Ptáka Klubáka“, jehož autorem je od prvního předávání v roce 2000 sochař Jaroslav Válek z Veselí nad Moravou. První Výroční cenu převzal v sobotu 23. 7. režisér Emir Kusturica za významný přínos evropské kinematografii a emancipaci autorské kinematografie země bývalé Jugoslávie. V úterý 26. 7. bude předána cena režiséru Feru Feničo-

vi za ojedinělý tvůrčí vklad snímků, které nepodléhaly diktátu normalizační estetiky a také za vytvoření výjimečného producentského a festivalového zázemí pro filmaře po roce 1989. Za mimořádné zásluhy o rozvoj klubového hnutí, zejména pak za jeho dlouhodobou práci ve Filmovém klubu v Plzni získá ve čtvrtek 28. 7. cenu pan Pavel Pták a v sobotu 30. 7. převezme ocenění režisér Aki Kaurismäki za celoživotní inspirativní přínos evropské autorské filmové tvorbě, uhrančivou

a melancholickou poctu finské duši, němým filmům a hrdinům, rock'n'rollu a zašlým časům. Mimořádně jsme letos předali také Zvláštní cenu LFŠ slavnému režisérovi Otakarů Vávrovi u příležitosti jeho životního jubilea. Cena mu byla předána jeho žákem Emirem Kusturicou v rámci slavnostního zahájení 37. Letní filmové školy.

Radana Korená

HON NA EMIRA

NÁS VYČERPAL

SVĚRUJE SE REDAKCE

■ ■ ■

EMIR KUSTURICA

Narodený v Sarajevu v roku 1954 ako bosenský moslim s kresťansko-ortodoxnými koreňmi. Pred bujným komunizmom sa rozhodol utiecť do Československa, kde študoval na prestížnej FAMU pod vedením dnes už legendy, Otakara Vávru. Už ako študent sa vyčlenil vyspelými krátkometrážnymi snímkami s politickou témou, ktorá neskôr pretrvávala aj v jeho celovečerných filmoch.

Tiskovou konferenciu prepsala Jana Běbarová

Na tuto otázku jste již odpovídal jistě tisíckrát, ale přesto: Jaký je váš vztah k Otakarovi, pro nás, české diváky, kontroverznímu režisérovi?

Víte, já si myslím, že když říkáte kontroverzní, skládáte mu tím kompliment. Protože když režisér není kontroverzní, tak kde je drama? Kde je to dramatické, o kterém nás učil, když jsme byli ve škole? Já si myslím, že je opravdu jedním z nejlepších světových režisérů. Kdyby byl Francouz, nebo třeba Dán, určitě by se o něm psalo. Srbsko a Česká republika jsou malé země, takže když mají takového režiséra, ať už je kontroverzní nebo ne, je to jediné dobře. Je skvělé mít takového režiséra, jako je Otakar Vávra.

Prý chystáte nový film a snad by se měl týkat České republiky...

Ne, to není pravda. (smích) Možná tu budu něco točit, ale teď momentálně ne. Právě chystám film, absurdní komedii, která se bude natáčet v Řecku a ve Finsku. Další snímek budu točit příští rok v Mexiku, bude se jednat o povídku o Pancho Villovi. Hlavní roli ztvární Benicio Del Toro.

Poměrně hodně teď koncertujete – baví vás to momentálně víc, vidíte v něm větší smysl? Nebo je režirování pro vás stále to nejpodstatnější?

Já si myslím, že režirování je to nejpodstatnější, protože všechno, co znám o architektuře filmu, je v podstatě navázáno na přednášky pana Vávry, který byl původně architekt. Myslím si, že právě architektura je něco, co se snažím mít vždy na vědomí. Prostor a čas jsou dvě komponenty, které to dávají dohromady. V muzice je to to samé. Protože když znáte pravidla, jak se muzika skládá, když se podíváte, jak Kurosawa dělal své filmy, když se podíváte na jejich architekturu, vidíte, že je to v podstatě to samé. Filmová řeč je pro mě podstatná, protože film je první umění, které mi dalo takovou radost. Myslím si, že radost je v podstatě to, k čemu směřujeme. Katarzi, kterou docílíte s filmem, lze těžko docílit s architekturou. S muzikou je to možné. Film a hudba jsou si strašně podobné.

Dostal jste cenu za emancipaci autorské kine-

matografie – co byste poradil mladým, začínajícím filmařům nebo filmařům obecně, aby se kinematografie trochu „ozdravila“?

Víte, vždycky je to takové zvláštní. Za Sovětů jste měli jednu z nejsilnějších kinematografií ve světě. Teď, když nemáte Sověty, když máte demokracii, tak nemáte takové filmy. Tak je to všude. V Srbsku se mladí filmaři snaží přiblížit Hollywoodu, a tak ho imitují, místo aby dělali to, co cítí. Ale to je tak vždycky. Vezměte si současnou rumunskou kinematografii. Když jsem já byl student, nejlepší byli Němci. Existovaly takové vlny, mezi nimiž byla ta česká jedna z největších na světě. Se změnou společenských podmínek se mění i kinematografie. Když bude větší krize, budou lepší filmy. Když bude krize menší, tak budou filmaři napodobovat stupidní filmy, které přicházejí z Hollywoodu. Co je velice důležité je to, že o tom musíme mít povědomí. Včera jsem říkal, že festivaly jsou strašně důležité, protože na festival nemůžete přijít s takovou sračkou. Na festival přichází autoři a lidi, kteří vědí, co je to kinematografie. Takže: Ať žijí festivaly!

Včera jste vzpomínal na poetiku Bohumila Hrabala, která vás ovlivnila. Setkal jste se s ním někdy?

Nikdy jsem se s ním nesetkal, stejně tak s Fellinim. Vždy mě pozdravoval a já zase jeho. Osobní setkání není důležité, stačí, když se potkají duše. Ale jak už jsem říkal, s Bohumilem Hrabalem je to stejné jako s Otakarem Vávrou – je to jeden z největších evropských umělců vůbec. Můžu říct, že jeho literární dílo pro mě bylo větší inspirací než filmy, které jsem viděl. Ten jeho přístup k člověku, to, když najde člověka u piva, malého člověka, který má citění, vztah k historii – takovou existenci nikde nevidíte. Po Haškovi je to jediný autor se smyslem pro antihrdi-

ny a outsidersy – pro mě je to ultimativní pohled na lidský život.

Kterou z Hrabalových knížek máte nejraději?

Všechny. Každá jeho knížka je obrovská. Možná *Obsluhoval jsem anglického krále*, protože jsem ji četl v samizdatu, když to v Praze vyšlo poprvé. Když dnes píšu – napsal jsem jednu knihu, dnes už píšu druhou – vždycky jej mám na paměti. I když u nás v Srbsku je Ivo Andrić, který dostal Nobelovu cenu, je to taková dimenze Thomase Manna, takové té velké literatury. Bohumil Hrabal je Čechov v malé zemi. Když píšu, je pro mě inspirací.

Jaký je váš pocit z dnešního světa? Z toho, co se kolem nás děje? Jak se díváte na dnešní moderní svět 21. století?

Svět je poháněn válečnou ekonomikou. Říká se: Kde je moralita? Ale pokud nemá hodnotu na Wall Street, tak neexistuje. V prvním samizdatovém vydání Hrabalova *Obsluhoval jsem anglického krále* byl takový slogan: „Člověk, který myslí, není humánní. Ne proto, že by nechtěl, ale právě proto, že to stojí proti správnému myšlení.“ Snažil jsem se tomu porozumět. Dnes to pochopíte, když vidíte, jak to ve světě funguje. Válečná ekonomika pěstuje války a televize jako CNN vás přesvědčují, že je to humánní.

Přijel jste do regionu, kde jsou tradice ještě živé. Myslíte si, že je důležité je udržovat?

Myslím si, že tradice jsou velmi důležité, protože když nemáte identitu, nebudete existovat. Proto říkám, že festivaly jsou důležité, protože na festivalech jsou dobré filmy a dobré filmy jsou filmy, které kombinují uměleckou a komerční stránku. 90 % filmů v kinech jsou komerční, nedávají důraz na uměleckou stránku. Tradice nesmí být zapomenu-

KDYŽ BUDE VĚTŠÍ KRIZE, BUDOU LEPŠÍ FILMY

„KDYŽ
O VÁVROVI
ŘÍKÁTE, ŽE JE
KONTROVERZNÍ,
SKLÁDÁTE
MU TÍM
KOMPLIMENT.“

KUSTURICA UŽ V CELOVEČERNOM DEBUTE *PAMÁTÁŠ NA DOLLY BELL?* (SJEČAS LI SE, DOLLY BELL, 1981) ZAKODIFIKOVAL ZÁKLADNÉ PILIÉRE OSOBNÉJ AUTORSKEJ POETIKY. PODOBNÝM VZORCOM PREKYPUJE AJ *OTEC NA SLUŽOBNEJ CESTE* (OTAC NA SLUŽBENOM PUTU, 1985), KTORÝ PRINIESOL REŽISÉROVI OKREM CELOSVETOVÉHO UZNANIA AJ ZLATÚ PALMU. V OBDVOCH FILMOCH KOMBINUJE KOMÉDIU O DOSPIEVANÍ S VOJNOVOU DRÁMOU. V DRUHOM MENOVANOM SA NAJVIAC PREJAVILA ESTETIKA ČESKOSLOVENSKEJ NOVEJ VLNY. JEDNÝM Z NAJUZNÁVANEJŠÍCH FILMOV SA STAL *DOM OBESENCA* (DOM ZA VESANJE, 1988) PRÁVE VĎAKA ŠIROKÉMU DIAPAZÓNU ASPEKTOV AKO UŽ VYŠŠIE SPOMÍNANÁ KOMÉDIA O DOSPIEVANÍ, ALE I PRENIKANIU NEZAMENITELNÉHO RÓMSKEHO FOLKLÓRU, MAGICKÉHO REALIZMU, DIALEKTIKY PASTORÁLNEHO VIDIECKEHO ŽIVOTA A MESTSKEJ DEKADENCIE. MIMO EURÓPY VZNIKOL FILM *ARIZONA DREAM* (1993) V HLAVNÝCH ÚLOHÁCH S JERRY LEWISOM, JOHNNY DEPPOM A FAYE DUNAWAY, V KTOROM SPÁJA ALÚZIE KLASICKÉHO HOLLYWOODU S MYTOLOGICKÝMI REFERENCIAMI. REŽISÉROVÝM OPUS MAGNUM SA STAL *UNDERGROUND* (1995), POLITICKO-ABSURDISTICKÝ PASTIŠ A ZÁROVEŇ AJ MANIFEST KUSTURICOVEJ SVOJSKEJ ESTETIKY PREKYPUJÚCEJ BIZARNOŠTAMI A ĽUDOVÝMI PRVKAMI (PRETO SÚ JEHO FILMY ČASTO OZNAČOVANÉ AJ AKO ETNO). PODOBNE AKO DUŠAN MAKAVEJEV, I KUSTURICA ČASTO POUŽÍVA MOTÍV EROTIKY PREVIAZANÝ NA POLITICKÚ ALEGÓRIU. AJ NAPRIEK TOMU, ŽE *UNDERGROUND* ZÍSKAL REŽISÉROVI DRUHÚ ZLATÚ PALMU, ROZDELIL DIVÁCKU I AKADEMICKÚ OBEC NA DVA TÁBORY. *BIELA MAČKA, ČIERNY KOCÚR* (CRNA MAČKA, BELI MAČOR, 1998) PREDSTAVUJE NETRADIČNÝ FILM, NAKOLKO SA JEDNÁ O ROMANTICKÚ APOLITICKÚ KOMÉDIU (POLITICKÉ NARÁŽKY VŠAK REŽISÉR SOFISTIKOVANE ZAKOMPONOVAL AJ DO TEJTO SNÍMKY). *ŽIVOT JE ZÁZRAK* (ŽIVOT JE ČUDO, 2004) AKO AJ *TESTAMENT* (ZAVET, 2007) NASLEDUJÚ PODOBNÝ TOPOS AKO PREDCHÁDZAJÚCE ROMANTICKO-DRAMATICKÉ PRÍBEHY A KOMÉDIE O DOSPIEVANÍ. V NOVŠÍCH SNÍMKACH ZOSTÁVA AJ NAĎALEJ PRÍTOMNÁ HORKOSŤ NAD PREDCHÁDZAJÚCIM REŽIMOM, KRITIKA VYKORISŤOVATEĽSKÉHO KAPITALIZMU, GLORIFIKÁCIA RODINY, PASTORÁLNEHO ŽIVOTA ČASTO V NEZAMENITELNEJ BAROKNEJ KARNIVALESKNOSTI, MIESTAMI I GROTESKNOSTI. **MARTIN KUDLÁČ**

ta, musí se pěstovat. Musí se zachovat originalita, protože z Hollywoodu přichází strašná síla, která to všechno ničí. Protože jejich jediným cílem je vydělat peníze.

Zmiňoval jste, že máte rád festivaly...

Já nemám rád festivaly, já jsem jen řekl, že mají smysl.

...jaké jsou tedy vaše konkrétní dojmy z Letní filmové školy?

Vím, že předtím fungovala jako setkání filmových klubistů. Vzpomínám si, že když jsem studoval v Praze, vždycky jsme v pátek šli do filmového klubu, kde jsme viděli dobré filmy. Ať už si lidi mysleli o komunismu cokoli, tehdy bylo strašně moc peněz na kulturu. Myslím si, že Letní filmová škola má dobrou atmosféru – to se pozná hned, když přijedete a když člověk vidí, kolik je tu mladých lidí. A myslím si, že i filmy v programu jsou dobře vybrané.

Včera jste zde dostal výroční cenu AČFK, před měsícem jste byl na Slovensku na Art Film Festu v Trenčianských Teplicích oceněn za přínos světové kinematografii. Znamenají pro vás tyto ceny něco? Mají podle vás ceny smysl?

Víte, zrovna tyto ceny pro mě speciálně v Čechách a na Slovensku smysl mají a znamenají to pro mě hodně, protože já jsem český žák.

Jedním z témat letošního ročníku Letní filmové školy je problematika digitalizace. Jaký je váš názor na digitalizaci? Považujete to za lepší cestu k distribuci, například artových filmů?

V Cannes jsem viděl nový film Akiho Kaurismäkiho *Le Havre*, který byl natočený na 35 mm a vypadá to nádherně. S digitální kamerou je strašný problém

v tom, že nezískáte dobrý záběr, když venku svítí slunce. To je opravdu velký problém. Na druhou stranu je však dobrá v postprodukci. Pořád to ale není dokonalé. Například v hudbě se teď všichni vrací k analogovému formátu, protože ten zvuk není tak sterilní jako digitální. Ale myslím si, že v budoucnu bude tato kombinace fungovat. Digitální formát je dobrý, když pracujete v noci – nemusíte využívat strašnou spoustu světla. V případě, že natáčíte ve dne, je to však naopak.

Kusturicovy výroky ze včerejší Lekce filmu:

„K filmové kariéře jsem se dostal náhodou. To proto, že nevěděli, co se mnou dělat. Ve škole jsem byl strašně problematický.“

„U přijímaček na FAMU se mě zeptali: Co si myslíte o socialistickém realismu? Mně bylo tehdy osmnáct, a vůbec jsem nevěděl, co socialistický realismus je. Tušil jsem ale, že má odpověď bude podstata toho, zda tam budu nebo nebudu. Tak jsem jim řekl, že toho realismu není nikdy dost.“

„Stížna je *room for crying*.“

„Já nejsem člověk, co rád pije, chlastá, droguje... ale rád se na to ve filmu podívám.“

„Při castingu je rozhodující první moment, ve kterém vidím kombinaci směšného a tragického. Jestli je herec dobrý nebo ne, není nejdůležitější. Protože když točíte film pět šest měsíců, každý se může stát hercem.“

PROGRAM DIVADELNÍHO STANU

25. 7. 21.00

**BUCHTY A LOUTKY:
PSYCHO RELOADED**

26. 7. 15.00

**POHÁDKA: O NEŠTASTNÉM
STAVITELI (JAKUB FOLL)**

26. 7. 21.00

**DIVADLO POTRVÁ:
L'ESPRIT DU VOYAGE**

27. 7. 21.00

**KABARET CALIGULA:
TRENAŽÉR LIDSTVÍ**

28. 7. 15.00

**ROZAMUNDA
(ELENA VOLPI)**

28. 7. 21.00

**BACK TO BULLERBYN
(LOUTKOVÁ INSCENACE
PRO DOSPĚLÉ)**

NAVZDORY STEREOTYPU - TERORISTA SE SVĚDOMÍM

REDAKČNÍ

FILMOVÉ

TIPY

VYBÍRÁME
Z DNEŠNÍHO
PROGRAMU

HORSKÁ KOČKA

Režie: Ernst Lubitsch
Scénář: Ernst Lubitsch, Hans Krály
Hrají: Pola Negri, Víctor Janson,
Paul Heidemann, Wilhelm
Diegelmann a další
Německo, 1921, 81 min.

ŠÍRIN

Režie: Abbas Kiarostami
Scénář: Abbas Kiarostami, Hamideh
Razavi; Hrají: Mahnaz Afshar, Leila
Hatami, Juliette Binoche, Zhale
Olov a další
Írán, 2008, 92 min.

TURÍNSKÝ KŮŇ

Režie: Béla Tarr
Scénář: László Krasznahorkai,
Béla Tarr; Hrají: János Derzsi, Erika
Bók, Mihály Kormos, Ricsi a další
Maďarsko, Švýcarsko, Německo,
Francie, 2011, 146 min.

DOPORUČENÍ

AUTORKY

Z PROGRAMU LFS

**PRÍSAHA
JÍŽ UVEDENO**

ESSENTIAL KILLING
27. 7., SPORTOVNÍ HALA,
21.30

CESTA NA GUANTÁNAMO
28. 7., KLUB KULTURY
15.00

MIMO PROGRAM LFS

11'09"01

Jak v klasické hollywoodské žánrové kinematografii, tak v dalších žánrových a mimožánrových oblastech světového i domácího filmu se téma či motiv terorismu objevuje už několik desítek let. Způsob jeho zpracování a ideologické směřování snímku ovšem do velké míry závisí na aktuální definici terorismu. Jsou to totiž kontext a historické a společenské souvislosti, které umožňují potenciálním divákům a divačkám, stejně jako tvůrcům a tvůrkyním oněch filmů vytvářet a orientovat se v interpretačním rámci. Události 11. září 2001 proměnily v mnoha oblastech již zaběhlá paradigmatata a tím nutně také ovlivnily definici terorismu, potažmo terorist(k)y. Ne v tom smyslu, že by si snad nikdo před 11. zářím 2001 nepředstavoval teroristu jako islámského radikála (představa žen jako islámských radikálek se patrně objevila, pokud vůbec, velmi vzácně), ale spíše v tom smyslu, že po útocích na Světové obchodní centrum nejen v celé západní kultuře tato idea dominuje a je zpravidla tím prvním stereotypem, který člověku vytane na mysl, když zaslechne slovo terorismus.

Filmy jakožto kulturní produkty na tyto změny přirozeně reagují a často jich i vědomě využívají. Přejímání aktuálních stereotypních schémat na jednu stranu umožňuje snadnou a srozumitelnou komunikaci s diváckou obcí, kde není třeba složitě vysvětlovat kontext, ani charakterizovat hrdiny a hrdinky, případně jejich ideologické pohnutky (v neutrálním slova smyslu), na druhou stranu dochází zejména v mainstreamové kinematografii k potvzování těchto jednoduchých, uměle vytvářených schémat. Stereotyp pak není chápán jako něco proměnlivého, závislého na daném kontextu, podléhajícího dobovým ideologiím a především něco uměle vytvářeného člověkem ve snaze se lépe orientovat ve světě kolem, ale je přijímán jako „přirozený“, „pravdivý“ a ničím nezpochybnitelný fakt. V případě terorismu se např. jedná o konstrukce typu „islám je nebezpečný, násilí a fanatismus podporující náboženství“, „každý muslim je terorista“, „teroristou je dospělý, arabsky mluvící nevzdělaný muž tmavé pleti s turbanem“ apod.

Téma 11. září je stále poměrně ožehavé a nelze si nevsímnout snah po „korektním“ jednání ze strany filmových i televizních tvůrců. Obvykle ovšem stejně využívají ony stereotypy, které se snaží usilovně nabourávat. Objevují se ale i takové projekty, které cíleně vyvolávají kontroverzi ve většinou zdařilé snaze ona schémata překračovat a vytvářet už jen svou existencí diskuzi. K těm filmovým patří např. snímky *Essential Killing* (2010) polského režiséra, scenáristy a dramatika Jerzyho Skolimowského, *Route Irish* (2010) britského režiséra Kena Loache, unikátní projekt inspirovaný myšlenkou Alai-

DNES V REDAKCI BOŘÍME STEREOTYPY PÍSNÍ „SYMPATHY FOR THE DEVIL“

na Briganda 11'09"01 (11'09"01 – September 11, 2002), pod kterým se režisérsky podepsali Ken Loach, Claude Lelouch, Danis Tanovič, Sean Penn, Šóhei Imamura, Amos Gitai, Samira Makhmalbaf, Youssef Chahine, Idrissa Ouedraogo, Mira Nair a Alejandro Iñárritu, britský dokument *Cesta na Guantánamo* (The Road to Guantanamo, 2006) Michaela Winterbottoma a Mata Whitecrosse nebo americký dokument *Přísaha* (The Oath, 2010) Laury Poitras. Všechny tyto filmy spojuje snaha rozpoutat diskuzi a svým způsobem přimět diváky a divačky přemýšlet nad nabízenými interpretacemi terorismu jako o pouze jedné z mnoha možností. Hlavní hrdinové jsou obvykle stavěni do takových situací, ve kterých s nimi nemůžeme jednoznačně sympatizovat, ani je jednoznačně odsoudit. Chápeme jejich pohnutky, racionalizujeme jejich jednání a obvykle alespoň připustíme, že neexistuje jasné interpretační východisko.

Snímek 11'09"01 interpretuje události 11. září v jedenácti odlišných kontextech a za využití jedenácti různých úhlů pohledu. *Cesta na Guantánamo* zpochybňuje jednání a etické a morální hodnoty americké armády jako osvoboditelky utlačovaného národa a současně ztělesnění západního modelu demokracie. Nejnovější film Kena Loache *Route Irish* se pozastavuje nad morálními a etickými otázkami zahraničních spojenců americké (osvoboditelské) armády a najímaných žoldáků. V centru pozornosti se ocitá i otázka ceny lidského života a násilné narušování cizí kultury jakožto výsadního práva osvoboditelů.

Přísaha nám pro změnu nabízí jako hlavního hrdinu teroristu. A stejně jako u Skolimowského *Essential Killing* nechává autorka na nás divácích a divačkách, ke které – pokud vůbec k nějaké – straně přikloníme své sympatie. Abu Jandal

se žije spořádaně jako taxikář. Miluje americké sušenky, ačkoli oddaně odmítá americký kapitalismus, a snaží se za pomoci mírumilovného dialogu přesvědčit své mladší studenty o nutnosti a správnosti svaté války. Na konstatování, že není přece správné zabít všechny ty lidi (11. září 2001 - pozn. autorky), odpovídá: „Proč ne? Jaký je rozdíl mezi nevinnými v Americe a nevinnými v Iráku a Palestině? Nebo je špatné, že se to dotýká jich (Američanů – pozn. autorky), a správné, když je to někdo jiný?“ *Essential Killing* pak nabízí dobrodružné akční drama o teroristovi, kterému se po nuceném převozu do Polska podaří uprchnout. Divákům a divačkám je ale prezentován jako lovná zvěř a ačkoli o něm nemáme mnoho informací a za celou dobu snímku náš hrdina nepromluví jediné slovo, můžeme zažít prostřednictvím obrazové a zejména zvukové stopy stejné emoční rozpoložení jako on. Takový postup nám spolu s absencí jakýchkoli jiných než elementárních informací o jeho pronásledovatelích a jeho několika obětech paradoxně umožňuje s ním v některých momentech sympatizovat. Zabíjení, které ovšem nikdy není předem dlouho promyšlené a bezcítěně plánované, naopak neumožňuje kompletní ztotožnění s hrdinou. Tvůrce se vždy ubezpečí, že jeho postava není ani hrdinská, ani padoušská. Terorista se svědomím, který se stal obětí okolností, stejně jako se to stalo lidem, které potkal...

Všechny tyto snímky byly a jsou různými lidmi na různých místech považovány za kontroverzní, všechny čelily obvinění ze sympatií k extremismu. Ve skutečnosti však nabízí alternativu ke stále ještě dominantnímu pohledu na terorismus v kontextu události 11. září 2001.

Jana Jedličková

Úvodní titulek představuje *Horskou kočku* jako „grotesku ve čtyřech dějstvích“. Jeho přečtení vás však ani náhodou nemůže připravit na extravagantní a stylizovanou frašku, kterou Lubitschův snímek divákově předkládá. Zápletka filmu sestává zejména z milostného sblížení nepoučitelného sukničkáře, poručíka Alexe a nezkracené loupežnické dcery Rischky. V prostředí vojenské základny a okolních horských vrcholů se odehrává humorný příběh zsměšňující nejen válku a armádní dril, ale i instituci manželství. Lubitsch hned zkrájá vykresluje armádu jako bandu neschopných povalečů, kteří tváří v tvář skutečnému nebezpečí zbaběle uprchnou. Režisérův náhled na milostné vztahy je zase definován scénou, v níž se dav nepřítelů žen loučí se svůdníkem Alexem slovy: „Všechny jsi nás učinil šťastné,“ na což Alex skromně odpovídá: „Dělal jsem, co jsem mohl.“ Záběr na hysterické ženy je vystřídán velkým celkem desítek dětí přibližně stejného věku, které dávají sbohem svému tatínkovi. Výstřednost a nadsázka se projevují i na úrovni stylu. Lubitsch experimentuje s formátem obrazu a užívá záběrové masky nejrůznějších tvarů – od vertikálních a horizontálních obdélníků a oválů přes klíčové dírký a hledí dalekohledu až po abstraktnější útvary. Stylizované interiéry jsou koncipovány ve stylu art deco a kontrastují se záběry pořízenými v reálných exteriérech Bavorska. *Horská kočka* se stala poslední německou spoluprací Lubitsche s populární herečkou Polou Negri (o tři roky později spolu v americké produkci natočili snímek *Carevna / Forbidden Paradise*). Ani její účast však film nezachránila před komerčním neúspěchem, což je jev v Lubitschově kariéře spíše vzácný. Sami můžete posoudit, zda bylo chladné přijetí dobovým publikem oprávněné. V roce 2000 byla *Horská kočka* kompletně zrestaurována, a konečně je tak k dispozici v odpovídající obrazové kvalitě. (mh)

Aktuálně předposlední snímek íránského režiséra Abbasa Kiarostamiho vypráví příběh o lásce krále Chosraua k arménské princezdně Šírin. Ačkoliv dvojice překoná sérii komplikací a nástrah, nakonec skončí tragickou smrtí: Chosraua zavraždí jeho vlastní syn, zlomená Šírin spáchá sebevraždu. Celá věc má však jeden háček: výše popsanou dějovou linii nevidíme, přítomná je výhradně ve zvukové stopě. Obrazovou složku filmu totiž tvoří detailní záběry 114 žen, jež představují publikum v kině promítajícím filmovou adaptaci slavného díla perského básníka Nizámího. Kiarostami již ve svých předešlých počínech často tematizoval filmovou tvorbu a proces natáčení. Tentokrát do centra pozornosti postavil samotné filmové diváctví: pozorujeme škálu emočních projevů od pobaveného úsměvu až po usedařý pláč a pokud sami chceme na příběh Chosraua a Šírin nějakým způsobem reagovat, nezbyvá nám než tak učinit skrze reakce zobrazených divaček. Ač se Kiarostamiho koncept zdá na první pohled prostý a přímočarý, pod povrchem skrývá další roviny. Díky „genderové nevyváženosti“ jej můžeme označit za feministické dílo: v kinosále sedí i muži, kamera se však zaměřuje pouze na ženy, které jsou podle Kiarostamiho slov „krásnější, komplikovanější a více vzrušující“, a proto byly pro tento druh projektu ideálními kandidátkami. Šírin je současně i kulesovovským experimentem s montáží. Jak Kiarostami prozradil v několika interview, herecké představitelky ve skutečnosti žádný film nesledovaly. Údajně pouze reagovaly na body umístěné nad kamerou a řídily se režisérskými instrukcemi. To, že příběh předkládaný zvukovou stopou je vlastně nepodstatný, dokládá Kiarostamiho příspěvek do povídkového filmu *Chacun son cinéma* (2007), v němž tytéž ženy v týchž záběrech přihlížejí závěru filmového zpracování Shakespearova *Romea a Julie*. (mh)

„Velký kruh se uzavřel. Tímto filmem jsme dozpívali konec písničky,“ komentoval Béla Tarr na své masterclass během loňské Letní filmové školy dlouho anoncovaný konec kariéry po natočení *Turínského koně*. Ten byl s úspěchem premiérově uveden na letošním Berlinale, kde kromě ceny FIPRESCI získal i Zvláštní cenu poroty. Po české předpremiéře na festivalu v Karlových Varech přichází film na řadu i v Uherském Hradišti, kde se loni uváděná retrospektiva díla maďarského tvůrce setkala s vřelým diváckým ohlasem (ostatně jako účast tvůrce samotného). Od konce září pak bude díky AČFK ke zhlédnutí i v běžné distribuci. Zda jsou Tarrova slova o pověšení filmařského řemesla na hřebík skutečně pravdivá, ukáže čas, nicméně lépe své současné režijní dílo zřejmě zakončit nemohl. *Turínský kůň* je totiž čirou kvintesencí Tarrova režijního stylu, na němž mají výrazný podíl i jeho manželka-střihačka Ágnes Hranitzky, scenárista László Krasznahorkai a hudební skladatel Mihály Vig, kteří tvoří tým jeho stálých spolupracovníků, a také kameraman Fred Kelemen, jež s Tarrem spolupracoval už na jeho předchozím snímku *Muž z Londýna* (A Londoni férfi, 2007) a který *Turínského koně* na LFŠ osobně uvede. Co se stalo s koněm, jehož brutálnímu týrání v Turíně přihlížel Friedrich Nietzsche krátce předtím, než se psychicky zhroutil? ptá se snímek, v němž (pomineme-li hlas vypravěče) zazní první slovo z úst jeho protagonistů až po dvacet minutách. Protagonistů, jež za zvuku neustávajícího a nervydrásajícího skučení větru valnou většinu dvouapůlhodinové stopáže ve velmi pomalém tempu sledujeme při vykonávání stereotypních denních rituálů (oblékání/svlékání, cesta pro vodu do studny, stolování). Pro jednoho depresivní apokalyptická vize, pro jiného (včetně samotného Tarra) výtečný komediální akt, při němž se můžete smát od úvodních titulků až po ty závěrečné. (jb)

POČASÍ NA ZÍTŘEK: EXPLOSIONS IN THE SKY

PROGNOJUJE ROSNÍČEK ZDENĚK

ROZHOVOR S DRAMATURGEM SEKCE FILM A ŽIVÁ HUDBA ZDENĚKEM BLAHOU O KONCEPCI JEDNOHO Z DIVÁCKY NEJVĚDĚNĚJŠÍCH PROGRAMOVÝCH CYKLŮ LFS.

Existuje výběr filmů v sekci ještě předtím, než oslovujete konkrétní kapely?

Filmy jsou první věcí, kterou potřebujeme mít potvrzenou. Letos jsme navíc usilovali o to, aby byl jejich výběr konceptuálnější. Proto jsme se rozhodli pro miniretrospektivu Ernsta Lubitsche. Zbytek je pak

KDYŽ NĚMÝ FILM OŽIJE

napojený na větší retrospektivy – Gustava Machatého, Billyho Wildera a rumunskou kinematografii.

Takže kapelám předkládáte seznam devíti filmů s tím, že první kapela má výběr z devíti a poslední bere to, co na ni zbylo?

Přesně tak. Výběr kapel vzniká souběžně s tím, jak vzniká výběr filmů. Jakmile jsou potvrzené filmy a DVD, dáme je do oběhu a pak je to v podstatě o tom, která kapela dřív zareaguje.

Je potom na pódiu prostor pro improvizaci, nebo mají doprovod do puntiku připravený?

To je případ od případu. Myslím, že je to tak půl na půl. Část z nich to má scénu od scény připravené, v minulosti to byl příklad filmu *Orlakovy ruce*, k němuž hrál Floex, loni *Mythematica* s *Kidem*, letos *Erotikon* a *Forma*. Pak jsou ti, kteří to mají volnější, připraví si nějakou osnovu, mají základní motivy, ale pak spontánně reagují během projekce. Film samozřejmě znají dlouho dopředu. I když loni dělal u filmu Maxe Lindera *Buď mou ženou* doprovod beatboxer Nasty, který na poslední chvíli zaskakoval za En.drua – Ondřeje Havlíka – a měl na přípravu asi týden. Ale vzhledem k tomu, že pracuje jako moderátor, je schopný pohotově reagovat, takže s tím neměl problém. Absolutně byste nepoznali, že to neměl připravené.

Stalo se někdy, že by tě výkon konkrétní kapely překvapil ve smyslu, že hudba, kterou k filmu udělali, byla úplně jiná, než jak ji od té kapely znáš?

Třeba v pátek *Obří broskev*. Je to indierocková, písničková kapela, ale doprovod měli úplně jinak postavený – spontánně reagovali na obraz. Byl to jiný typ hudby, než jaký hrají normálně.

Přestože je *Film a živá hudba* jedna z divácky nepřitažlivějších sekcí, stalo se někdy, že by diváci vystoupení některých hudebníků „nepobrali“?

Tohle je těžké nějak zpětně hodnotit. V sále je totiž ohlas vždycky, protože je tam živý hudebník. Já si po Filmovce dohledávám reakce, co se kde napíše. Co bylo ale například loni nejkontroverznější, byly C s doprovodem ke *Třem mušketýrům*, kdy bylo publikum rozdělené na dva tábory. Musím ale říct, že hlavní argument těch proti bylo to, že hráli moc nahlas.

(jb) a (mh)

6

SOUTĚŽ

DNES SOUTĚŽÍME O ROČNÍ PŘEDPLATNÉ MF DNES A TAŠKU LFS

Jakou barvu mají pinku filmy? Své odpovědi pošlete do 23.00 formou SMS ve tvaru „ODPOVED mezera VASEAKREDITACNI ID“ na číslo +420 777 962 749.

Odměníme dvě nejoriginálnější odpovědi.

Správná odpověď na včerejší otázku:
Dekalog IX

HÁDANKA

POZNEJTE, Z JAKÉHO FILMU DNEŠNÍHO PROGRAMU POCHÁZÍ NÁSLEDUJÍCÍ CITÁT

„Máš nějaký plán, Waji?“
„Vyhodit něco do vzduchu.“
„A co vyhodíme do vzduchu, Waji?“
„Internet.“

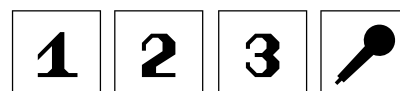
Správné řešení včerejší hádanky:
Sunset Blvd.

RÉBUS

UHODNĚTE ČÁST DNEŠNÍHO PROGRAMU NENAPOVÍME!

Správná řešení hádanky a rébusu najdete na tomto místě v zítřejším vydání.

Správné řešení včerejšího rébusu:
Iva 8bitová

EDITOŘI MULTIMEDIÁLNÍ DATABÁZE MEDIABAZE.CZ SPOLEČNĚ S FESTIVÁLEM PAF A NĚKOLIKA PRÍZVANÝMI UMĚLCI PŘEDSTAVUJÍ NA LFŠ JINOU STRÁNKU KINEMATOGRAFIE.

První z nich s názvem *Objekty videa* proběhl včera večer v klubu Mír. Tam jsme se setkali s dvěma muži PAFu, ředitelem Alexandrem Jančíkem (AJ) a dramaturgem Martinem Mazancem (MM), které jsme poprosili, zda by nám o této zajímavé programové sekci nepověděli něco bližšího.

AJ: Část těchto výběrů byla původně připravována pro New York, kde jsme prezentovali právě výběr *Objekty videa*, který jste měli na LFŠ možnost vidět včera. (Tento výběr videí byl uveden letos v květnu v Clocktower Gallery na dolním Manhattanu, pozn. aut.) Část výběrů je pak přichystána exkluzivně pro Letní filmovou školu, například *Jiná animace*, kterou uvidíte v Míru dnes. Oslovili jsme kurátory, umělce z brněnské FaVU, Jana Šrámka a Vojtěcha Vaňka, kteří tento výběr rozdělili na dvě části. První bude prezentovat jejich tvorbu, druhá je výběr animace z let 2001–2007, zřetel je přitom kladen na fakt, že videa jsou dělána v programu Flash. V každém výběru jde o kolekci videí, která se zaměřují na nějakou specifickou oblast, objevující se v současnosti v českém vizuálním umění. Například *Re-Edit* – spousta lidí se dnes věnuje tomu, že předělává známé věci z minulosti.

MM: Například Roman Štětina upravil známou detektivku s Rudolfem Hrušínským, *Vrah skrývá tvář* (r. Petr Schulhoff, pozn. aut.). Vystříhal všechny dialogové

scény a vytvořil sound art, ve kterém necítíte ty ostré střihy, takže je to vlastně pořad stejně dokonalý „Columbo“, i když tam nepadne ani slovo a je to o čtyřicet minut kratší.

Kam byste nasměrovali účastníky, které program zaujal, nebo jim třeba část unikla?

AJ: My takové kolekce sestavujeme exkluzivně pro dané příležitosti a nechystáme se je nějak pouštět do světa.

MM: To vychází i ze současné situace na české scéně, neexistuje zde zatím žádná distribuční společnost,

DIVÁCKÝ ZÁŽITEK ZAČÍNÁ UŽ PŘED PROJEKČÍ

kteřá by se těmto dílům věnovala a držela na ně práva. V zahraničí, ve Francii nebo v Rakousku, existují uzavřené distribuční sítě, které se zabírají podobnou filmovou produkcí, vychází z tradice experimentálního filmu a v současnosti sledují video a pohyblivý obraz. Tady nic takového neexistuje.

My navíc vyzýváme umělce ke spolupráci: Roman Štětina, Dominik Gajarský, Jan Šrámek aka VJ Kolouch a Vojtěch Vaněk se intenzivně podíleli na přípravě těchto výběrů. (mm)

2-DVD s 9 DIELAMI
JEDNÉHO Z NAJVÝZNAMNEJŠÍCH
TVORCOV SLOVENSKEHO
DOKUMENTÁRNEHO FILMU
MARTINA SLIVKU

vydala Asociácia slovenských filmových klubov
v spolupráci so Slovenským filmovým ústavom

Vydanie DVD podporili Vysoká škola múzických umení
a Asociácia slovenských producentov v audiovizíi
Výrobu a distribúciu DVD finančne podporil Audiovizuálny fond

INFO: WWW.ASPK.SK • WWW.SFU.SK • WWW.KLAPKA.SK

PUBLIKÁCIE A DVD NOSIČE Z AKTUÁLNEJ PONUKY SFÚ
NÁJDETE VO FESTIVALOVOM OBCHODE
VO FOYER KINA HVĚZDA.

HLAVNÍ POŘADATEL	SPOLUPOŘADATEL	HLAVNÍ PODPOROVATEL	HLAVNÍ PARTNER	HLAVNÍ PARTNER	PARTNER	HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNEŘI
FINANČNÍ PODPORA						
PARTNER KOMUNIKACE		PARTNER TECHNIKY		OFICIÁLNÍ VŮZ		REGIONÁLNÍ MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

MÍSTO	STR	NÁZEV FILMU CZ PŮVODNÍ NÁZEV	TYP DĚLKA FORMÁT	ROK	JAZYK TITULKY TYP PŘEKLADU	HOST
PONDĚLÍ 25. 7. 8.30						
	Hvězda	Krakatit	cv 106 min. 35 mm	1948	česky - -	
	Slovácké divadlo	Brány noci Les Portes de la nuit	cv 105 min. 35 mm	1946	francouzsky - el. české	
9.00						
ef	Klub kultury	Sunset Blvd.	cv 111 min. 35 mm	1950	anglicky - el. české	
ef	Reduta 1	Křtiny Chrzeit	cv 85 min. HDCAM	2010	polsky anglické el. české	
11.00						
ef	Hvězda	Ariel [R-26.-8.30]	cv 73 min. DCP	1988	finsky anglické el. české	
	Mír	Zvuková dramaturgie	minifamu 90 min. DVD		česky - -	Pavel Rejholec
	Reduta 2	Budoucnost artové distribuce 1	pře 90 min. PC			Aleš Danielis
ef	Slovácké divadlo	Krzysztof Kieślowski – pásmo filmů III	blok 112 min.		polsky anglické el. české	Mikolaj Jazdon
11.30						
	Klub kultury	Nevíte o bytě?	cv 84 min. 35 mm	1947	česky - -	
	Reduta 1	Tanec pro dva Pas in doi	cv 86 min. 35 mm	1985	rumunsky české -	
	Sportovní hala	Okresní přebor II	blok 83 min. DVD	2010	česky	Michal Maxa
14.30						
	Hvězda	Horská kočka – hudební doprovod Houpací koně	cv 79 min. 35 mm	1921	bez dialogů německé mezititulky el. české	
	Mír	Kreativní producentství	minifamu 90 min. DVD		česky	Marta Lamperová
	Reduta 2	Budoucnost artové distribuce 2	beseda 90 min. PC			Jan Jíra
ef	Slovácké divadlo	Taková hezká malá pláž Une si jolie petite plage [R-28.-9.00]	cv 86 min. 35 mm	1948	francouzsky anglické el. české	
15.00						
	Klub kultury	Nevinnost	cv 98 min. 35 mm	2011	česky - -	Jan Hřebejk
	Reduta 1	Fero Fenič: školní filmy a debut (pásmo I.)	blok			Fero Fenič
15.30						
ef	Sportovní hala	Ahmed a Salim 2: Rukojmí z druhého břehu	kf 4 min. DVD	2009	arabsky anglické el. české	
ef	Sportovní hala	Čtyři lvi Four Lions	cv 97 min. 35 mm	2010	anglicky české -	
17.00						
	Hvězda	Orfeus – kinolektorát	lektorát 45 min. DVD		česky - -	David Čeněk
	Mír	Břehy něhy	sf 74 min. DVD	1982	slovensky - -	Fero Fenič
	Mír	Vesnický sen Dedinský sen	sf 42 min. DVD	1984	slovensky - -	Fero Fenič
ef	Reduta 2	Lekce filmu podle Andreie Ujicy (pouze v angličtině)	lekce filmu 90 min. DVD		anglicky - -	Andrei Ujica
ef	Slovácké divadlo	Krzysztof Kieślowski – pásmo filmů IV	blok 74 min.		polsky anglické el. české	Mikolaj Jazdon
17.30						
	Klub kultury	Zkouška mikrofonu Probá de microfon	cv 108 min. 35 mm	1980	česky - overvoice	Mircea Daneliuc
	Reduta 1	Okamžik pravdy La minute de vérité	cv 104 min. 35 mm	1952	francouzsky - el. české	
18.00						
	Hvězda	Orfeus Orphée	cv 95 min. DCP	1950	francouzsky české -	
ef	Sportovní hala	Ahmed a Salim 3: Facebook Friends	kf 5 min. DVD	2009	arabsky anglické el. české	
ef	Sportovní hala	Let číslo 93 United 93 [R-30.-11.00]	cv 111 min. DVD	2006	anglicky české -	
19.00						
	Menton	Jiné trio – koncert	koncert 75 min.			
20.30						
	Hvězda	Turínský kůň A Torinói ló	cv 146 min. 35 mm	2011	maďarsky české overvoice	Fred Kelemen
	Music Stage	Houpací koně	koncert 60 min.		anglicky, česky - -	
ef	Mír	Jiná animace	blok 90 min. Blu-ray			Vojtěch Vaněk
ef	Reduta 2	Reflexe nad propagačí digitálního formátu (pouze v angličtině)	pře 90 min. PC		anglicky - -	Dudley Andrew
ef	Slovácké divadlo	Širin Shirin	cv 92 min. HDCAM	2008	persky - el. české	
21.00						
	Cinepur stan	Blau Peru – performance: Georgij Bagdasarov/Alex Moralesová	blok 60 min. PC		bez dialogů - -	
	Divadelní stan	Buchty a loutky: Psycho Reloaded	divadlo 60 min.		česky	
ef	Klub kultury	Stalag 17 [R-26.-8.30]	cv 121 min. DVD	1953	anglicky české -	
	Reduta 1	Filip Dobrý Filip cel Bun	cv 100 min. BetaSP	1975	rumunsky - el. české	
21.30						
	Masarykovo nám.	Muži v říji [R-26.-21.00]	cv 114 min. 35 mm	2009	česky - -	
	Smetanovy sady	Amatér Amator [R-30.-11.30]	cv 112 min. 35 mm	1979	polsky české -	
	Sportovní hala	Východ	kf 24 min. DVD	1998	ukrajinsky české -	Robert Sedláček
	Sportovní hala	Tenkrát 2: Šance pro Slovensko	cv 100 min. DVD	2000	česky - -	Robert Sedláček
21.45						
	Music Stage	Swordfishtrambones	koncert 75 min.			
23.00						
	Mír	Floex / Forest & Nikos p.K. (live act & brass)	party 120 min.			
	Slovácké divadlo	Konkurz na Džusový román	kf 12 min. DVD	1984	česky - -	Fero Fenič
	Slovácké divadlo	Džusový román [R-26.-21.30]	cv 75 min. 35 mm	1984	česky - -	Fero Fenič
23.30						
ef	Klub kultury	Smlouva s vrahem I Hired a Contract Killer [R-31.-21.30]	cv 79 min. 35 mm	1990	anglicky české -	
	Masarykovo nám.	Gomora Gomorra	cv 137 min. 35 mm	2008	italsky české -	
ef	Reduta 1	Dekalog 4	sf 56 min. 35 mm	1988	polsky anglické el. české	
	Smetanovy sady	Bibliotheque Pascal [R-27.-18.00]	cv 111 min. 35 mm	2010	anglicky, maďarsky, rumunsky české -	
23.59						
	Hvězda	Ples bláznů Kurutta butókai (Geššoku eigakan)	sf 60 min. 35 mm	1989	japonsky - el. české	Olaf Möller
ÚTERÝ 26. 7. 8.30						
ef	Hvězda	Ariel	cv 73 min. DCP	1988	finsky anglické el. české	
ef	Slovácké divadlo	Stalag 17	cv 121 min. DVD	1953	anglicky české -	
9.00						
	Klub kultury	Nikdo nic neví	cv 76 min. 35 mm	1947	česky - -	
	Reduta 1	Housle a sen	cv 108 min. 35 mm	1947	česky - -	
11.00						
ef	Hvězda	Západ Occident	cv 100 min. 35 mm	2002	rumunsky anglické el. české	
	Mír	Videoart katedry fotografie	minifamu 90 min. DVD		česky	Štěpánka Šimlová
	Reduta 2	Billy, ty jenž jsi na nebesích	pře 90 min. PC		česky	Iva Hejlíčková
	Slovácké divadlo	Manéže Maneges	cv 91 min. 35 mm	1949	francouzsky - el. české	